

AGERA

EN TIDNING FRÅN AFRIKAGRUPPERNA / MAJ 2015 / NR 2

Afrika
GRUPPERNA
PG 90 03 37-7

Vårens kampanj

ALLA MAMMOR SKA LEVA

STÖD KAMPEN FÖR MAMMORS OCH BARNES ÖVERLEVNAD – SÅ KAN DU BIDRA

Vem har rätt till Afrikas
resurser – besök från Syd-
afrika och Mocambique

KAMPANJEN RÄTTVIS
VINHANDEL TRÄFFAR SYSTEM-
BOLAGET PÅ PLATS I ARGENTINA

Hylla en mamma
med ett kort
på mors dag

STYRELSEN HAR ORDET

Förändringens tid

Agera har fått ett nytt utseende. Förändringen är inte så stor att man inte känner igen sig och det är bra. Vi vill föra våra grundläggande värderingar vidare i vårt förändringsarbete. Solidariteten är nyckeln. Fattigdomens orsaker finns i den orättvisa fördelningen av våra gemensamma globala resurser.

Afrikagrupperna arbetar numera inte med fokus på länder utan teman. I södra

Tillsammans förändrar vi liv!

Afrika går vårt stöd till lokala partnerorganisationer som

arbetar med att mobilisera människor att själva ta vara på sina rättigheter, formulera sina problem och behov och ställa krav för att forma sina liv.

Afrikagrupperna bygger just nu en regional struktur med ett kontor i Johannesburg. Här hemma ska våra kampanjer solidariskt stödja den kampen mot fattigdom och förtryck som våra partner i södra Afrika för. Till detta behövs resurser, insamlingen måste öka och månadsgivarna bli fler. Från och med 2015 inkluderas medlemskap i en regelbunden månatlig gåva. Med större resurser och fler medlemmar blir vi starkare. Vi tror att jämlikhet och jämställdhet är avgörande för en rättvis värld. Afrikagruppernas strategi för de kommande åren utgår därför från ett feministiskt synsätt.

Afrikagrupperna fortsätter vara en demokratisk och medlemsstyrd organisation. I sommar kommer vår strategi ut på remiss till er medlemmar. Ta din chans och gör din röst hörd, låt styrelsen veta vad du tycker.

Tillsammans förändrar vi liv!

Calle Sundstedt
Ordförande

Gabi Björsson
Generalsekreterare

FOTO: JANNE NORDSTEDT OCH XXXXXXXX

PARTNER HAR ORDET

Mammor ska inte behöva överge sina barn – det finns alternativ

Att överge ett barn är ett brott – men det är samtidigt ett rop på hjälp. Anledningen till att mammor överger sina barn kan vara många. Depression, problem inom familjen eller en oro för att inte kunna försörja sitt barn. Många mammor känner sig ensamma i sin situation och inte vet var de ska vända sig. Samhället har ett ansvar att vara visa på alternativ och vara ett stöd för unga mödrar.

I Namibia är det inte ovanligt att höra på radion att nyfödda bebisar har blivit övergivna. Det finns ingen tillförlitlig statistik på hur många barn som överges varje år, men problemet är uppmärksammat av regeringen och Jämställdhets- Barnomsorgsdepartementet. Nyligen röstades en lag igenom som garanterar säkra platser för barn som blivit övergivna, dessutom togs det fram en aktionsplan för att minska mäns

våld mot kvinnor. Men fortfarande behövs mycket göras.

Legal Assistance Centre är en icke-statlig organisation som arbetar nära regeringen för att minska problemet. I många år har vi arbetat för att öka medvetenheten. Vi har tagit fram informationsmaterial där vi skriver om hur mammor kan få stöd och vilka alternativ det finns. För att informera använder vi oss av kampanjer på tv, social media och radio.

Mödrar som, av sociala eller ekonomiska skäl, inte ser någon annan utväg än att överge sitt barn måste veta att det finns andra alternativ. LAC har stöttat regeringen i den nya lagens utformning och vi fortsätter vårt arbete så att fler spädbarn kan räddas!

Rachel Coomer

Public Outreach Manager
Gender Research and Advocacy Project
Legal Assistance Centre

AGERA

Inspiration från Afrikagrupperna till medlemmar och givare

ANSVARIG UTGIVARE Gabi Björsson
REDAKTÖR Cecilia Abrahamsson
MEDELSANSVARIG Lisa Grafström
INSAMLINGSANSVARIG Johanna Granhage
LAYOUT Magpie Språkproduktion AB
TRYCK Trydells, maj 2015

ADRESS Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm
E-POST post@afrikagrupperna.se
HEMSIDA afrikagrupperna.se
TELEFON 08-442 70 60

Vill du gå engagera dig?
Gå in på
www.afrikagrupperna.se/medlem.

Information om seminarier, möten
och annat som är på gång hittar du på
www.afrikagrupperna.se.

Denna tidning är publicerad med ekonomiskt stöd från Sida.
Sida har inte medverkat vid utformningen av materialet och
tar ej ställning till eventuella synpunkter som framförs.

FOTO: YLVA ZETTERLUND

Kampanjen Rättvis Vinhandel i Argentina

I slutet av mars möttes den internationella kampanjen Rättvis vinhandel i Mendoza i Argentina. Deltagare från Argentina, Chile, Sydafrika och Sverige diskuterade under en veckas tid situationen inom vinindustrin och hur vi kan arbeta för att förändra den.

Kampanjen Rättvis Vinhandel startades 2010. I Argentina, Chile och Sydafrika ligger fokus i första hand på att organisera arbetare och att kräva fackliga rättigheter. I Sverige jobbar vi istället med påtryckningar mot Systembolaget och vinimportörer. Kravet är bättre villkor för de som jobbar längst ned i vinets värdekedja, alltså för arbetarna och småskaliga vinproducenter.

Men det är svårt. Systembolaget använder sig av en uppförandekod (BSCI) som inte ställer tillräckligt höga krav och där arbetarna glöms bort. Framförallt verkar inte de uppföljningar som görs leda någonstans.

Under veckan träffade kampanjen bland annat inköpschefer från Systembolaget och de andra nordiska alkoholmonopolen. I gassande solen på en liten vildvuxen innergård berättade kampanjen om situationen inom vinindustrin, framförde krav på att de måste börja ta ansvar på riktigt och att det inte är hållbart att 70 % av vinsten stannar i Sverige.

– Vinsten på vinet går till den svenska välfärden medan folk dör i vinproduktionen, säger Henriette Abrahams, delegat från Sydafrika.

Vi måste tänka större än monopolen. Under veckan beslutades det att vi måste påverka importörer och politiker mer. Vi måste vidga våra nätverk och sprida kampanjen. Genom arbetarnas röster ska vi nu skapa vår egen kod med de krav som arbetarna själva ställer. Ett krav är att kunna leva på sin lön. Ett annat är tillgång till vatten och land. Och såklart att kunna organisera sig fackligt.

Nu måste det börja hända saker på vingårdar runt om i världen. Det räcker inte att ha en teoretisk kod. Och ska verklig förändring ske så måste vi fortsätta kampen.

Ylva Zetterlund

Afrikagruppernas representant på mötet i Argentina

**"Vinsten på vinet går till
den svenska välfärden
medan folk dör
i vinproduktionen."**

Kampanjdags för alla mammor!

Nu är det maj och då är det som vanligt dags för vår årliga kampanj för att alla mammor ska överleva sin graviditet och förlossning.

FN:s 5:e millenniemål om minskad mödradödlighet är det mål som har gått sämst. om minskad mödradödlighet är det mål som gått sämst. Mödradödligheten i världen har minskat, men det går alldeles för sakta och alltför många mammor och barn dör varje dag. De dör i onödan eftersom vi vet vad som behövs. Det handlar om resurser och politisk vilja.

Afrikagruppernas partnerorganisationer jobbar aktivt för att minska mödradödligheten och stärka kvinnors rätt till sina egna kroppar. Amodefa i Moçambique, NAPPA och LAC i Namibia och FACT i Zimbabwe är några av våra partnerorganisationer som kämpar för att förbättra mödravården och att fler kvinnor ska föda barn med utbildad personal som stöd. De kämpar också för att fler gravida ska söka sig till mödravården (där den finns), för att fler flickor och kvinnor ska ha tillgång till preventivmedel och för rätten till

laglig och säker abort. 47 000 kvinnor och flickor beräknas dö varje år som en följd av osäkra aborter.

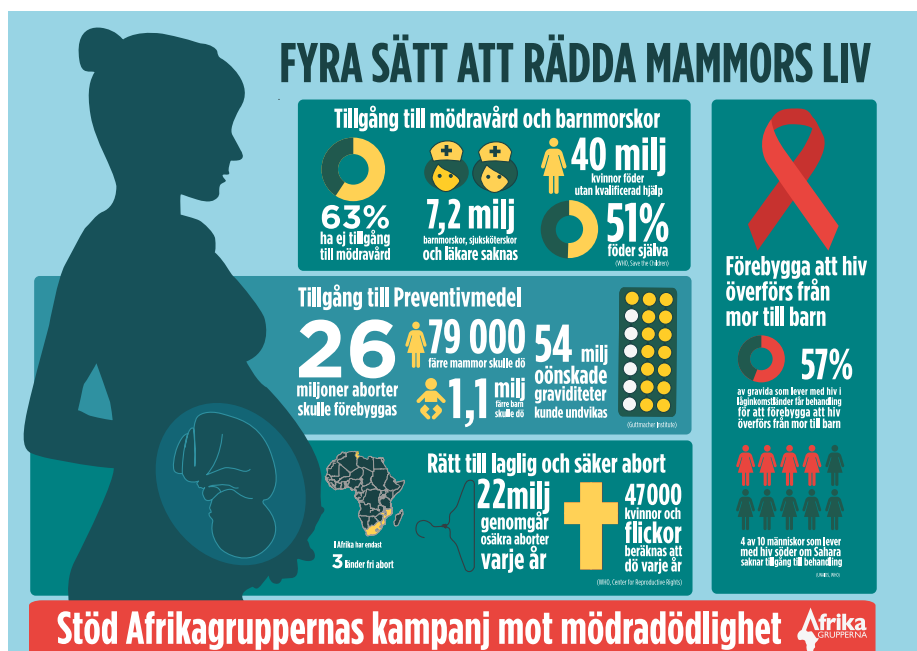
Sveriges mammor har genomgått en både fantastisk och skrämmande resa de senaste hundra åren. I början av 1900-talet var mödradödligheten hög. Sedan satsades det på barnmorskeutbildning och preventivmedel och för 40 år sedan fick svenska kvinnor äntligen rätt till laglig och säker abort. Idag ligger Sverige i topp globalt, risken att dö under graviditet och förlossning är väldigt liten. Men en seger är inte vunnen för alltid. Under de senaste åren har problem uppstått inom förlossningsvården även i Sverige. Dessa problem har

resulterat i "barnmorskeupproret", där barnmorskor från hela Sverige protesterar och varnar för följderna av en dålig arbetsmiljö. Patientsäkerheten kan inte garanteras på det sätt de vill eftersom barnmorskorna har hand om för många förlossningar samtidigt.

Under kampanjmånaden vill vi visa hur viktigt det är att kvinnor har rätt till sina kroppar och rätt att själva fatta beslut om sin sexualitet och reproduktion. Det är en fråga om makt, liv och död och mänskliga rättigheter. Målet med kampanjen är att samla in pengar till det viktiga jobb som våra partnerorganisationer gör för att alla mammor ska leva.

Stöd kampen för mammors och barns överlevnad. Tillsammans kan vi göra skillnad!

Stöd kampen för mammors och barns överlevnad.

BIDRA TILL KAMPANJEN ♥

- 1 SMS:a **ALLAMAMMOR** till 72 970 och skänk 50 kr
- 2 Köp våra vackra armband från Namibia
- 3 Skicka ett morsdagkort till 31 maj
- 4 Sprid kampanjen i sociala medier

FOTO: XXXXX

Namibias första ungdomsmottagningar

I Namibia leder tonårsgraviditeter och låg användning av preventivmedel till osäkra aborter, övergivna barn och en hög andel av sexuellt överförbara infektioner.

För att minska den negativa utvecklingen har Afrikagruppernas partnerorganisation Namibia Planned Parenthood Association (NAPPA) öppnat landets första ungdomsmottagningar.

– På NAPPA arbetar vi för att göra våra kliniker ungdomsvänliga. Tänk dig själv att du kommer till en klinik och måste ställa dig i kön för könssjukdomar eller i kön för hivtest. Alla vet varför du är där och det finns ingen respekt för din integritet, säger Bravo Linosi från NAPPA.

Personalen på klinikerna har fått utbildning i hur de ska bemöta unga på ett respektfullt sätt, som inte avskräcker dem från att komma tillbaka. På kliniken besvaras frågor om preventivmedel, sex, graviditet och könssjukdomar. Och behovet är stort.

– Till kliniken kommer 10-åringar för att be om kondomer, unga tjejer som har druckit klorin för att försöka framkalla en abort men även mor-och farföräldrar som tar hand om barn-

barnen sedan deras egna barn gått bort i aids, säger Denise Moongo, som arbetar på kliniken.

En av NAPPAs viktigaste uppgifter är att få till en attitydförändring bland unga tjejer och killar. Deras arbete har

Personalen på klinikerna har fått utbildning i hur de ska bemöta unga.

gett resultat, många tjejer som kommer till kliniken berättar att det är fler och fler killar som respekterar när tjejer säger nej till sex.

– Man får fokusera på framstegen, annars klarar man inte av det, säger Denise.

Hej Åsa Råsbrink!

Åsa arbetar som vårdenhetschef och samordningsbarnmorska för kvinnohälsan i centrala och västra Östergötland.

Varför är det viktigt att kvinnor får mödrahälsovård?

– Vård är viktigt för att upptäcka sjukdomar och se hur barnet växer. Kvinnan kan också få hälsorådgivning och råd om hur hon ska leva när det kommer till kost och motion.

Vilka förändringar har du sett inom den svenska förlossningsvården?

– En positiv förändring är att patientsäkerheten har blivit bättre. Det har blivit ett starkare teamarbete i vården. Barnmorskor, läkare och undersköterskor arbetar mer tillsammans i team runt patienten. Patienten är mer delaktig och får själv vara med och påverka i större utsträckning.

Vad är unikt med mödrahälsovård i Sverige?

– Att vi har välutbildade barnmorskor. Vi arbetar också mycket med föräldrastödgrupper där hela familjen är involverad. Och att det är gratis, även preventivmedelsrådgivning.

Hej Praktikant!

Hej Oscar!

För ett år sedan praktiserade Oscar Idman på Afrikagruppernas kontor i Stockholm. I juni reser han till Johannesburg för att praktisera på Afrikagruppernas kontor i Johannesburg.

Varför praktik i södra Afrika?

Afrikagrupperna är en spännande organisation som jobbar med komplexa frågor. Det känns intressant att få vara på plats och följa utvecklingen på nära håll. Jag är också väldigt intresserad av levnadslön, naturresurser och skatteflykt, områden som Afrikagrupperna har arbetet mycket med.

Som barn bodde jag två år i Moçambique och min mor visade oss verkligheten. Jag såg orättvisor på nära håll och det har påverkat mig. Jag gjorde en fältstudie i Tanzania så detta är den region som jag har mest inblick i.

Vad har du gjort sedan sist?

Jag har praktiserat och arbetat på Sidas enhet för näringslivssamarverkan bland annat med att främja innovativa sociala lösningar riktat till människor i fattigdom.

Vad hoppas du få ut av praktiken?

Jag vill ha mer kött på benen när det gäller utvecklingsfrågor. På ett personligt plan hoppas jag kunna få besöka min gamla hemstad Maputo.

Missa inte nyhetsbrevet!

För att få de senaste uppdateringarna från Afrikagrupperna, prenumerera på vårt digitala nyhetsbrev! Skicka ditt namn och mejladress till post@afrikagrupperna.se

Kampanjen Vem har rätt till Afrikas resurser?

Under våren har Afrikagrupperna uppmärksammat gruvnäringens effekter i Sydafrika och markinvesteringar i Mocambique.

Gruvnäringens effekter i Sydafrika

I mars fick vi besök av Nonhlanhla Mngomezulu från Afrikagruppernas partnerorganisation groundWorks i Sydafrika. Nonhlanhla bor i Highweldt som är en av de mest förgiftade platserna på jorden till följd av den kolutvinning som sker i området. Med stöd av partnerorganisation groundWorks var Nonhlanhla med och startade upp en rörelse för att försöka påverka politiker och företag att ta ansvar för den miljöförstöring som kolutvinningen och kraftverken orsakar.

Markinvesteringar och rätten till försörjning i Mocambique

I april fick vi besök av Sheila Rafi från Afrikagruppernas partnerorganisation Livaningo i Moçambique. Hon pratade om stora investeringar i land och andra naturresurser som leder till landgrabbing i Moçambique. En följd av de ökade globala matpriserna, klimatkrisen och ett ökat behov av foder till djuruppfödare har lett till en jakt efter billig mark att odla på. Moçambique är ett av de länder där investeringarna ökat mest i Afrika. Där ökar också konflikterna mellan småbönder och lokalbefolkning som blivit förflyttade och företagen som fått ta

över marken med stöd av staten.

– Vi har under lång tid försökt få regeringen att genomföra konsultationer med lokalbefolkningen inför de in-

vesteringar som är på gång i Nacala korridoren. Nu har de lovat att göra det. Trots att det är sent i processen och inte gått till på rätt sätt, så är det ändå ett steg i rätt riktning. Livaningo kommer granska konsultationerna noga, säger Sheila Rafi.

SCHYSTA PENSIONER

Afrikagrupperna har under kampanjen uppmärksammat att våra gemensamma pensionspengar investeras i koldioxidvärstingar, kontroversiella gruvbolag och i företag som är involverade i landgrabbing. Riksdagens pensionsgrupp håller just nu på att se över riktlinjerna för AP-fondernas investeringar och vi uppmanar alla att ställa krav på politikerna att se till att våra pengar investeras med respekt för mänskliga rättigheter, miljö och klimat. Gå in på www.schystapensioner.nu/ta-stallning och skicka en uppmaning till pensionsgruppen du också!

FOTO: BIANCA GIDEBACK

Mors dag söndagen 31 maj

Glöm inte bort att fira alla mammor på mors dag.

Du kan göra en mamma glad och samtidigt skänka 50 kr till Afrika-gruppernas arbete mot mödradödlighet.

Alla mammor ska ha rätt till den vård de behöver i samband med förlossning. Det räddar både mammors och barns liv. Besök Afrika-gruppernas gåvoshop redan idag och köp vårt fina mors dagskort. www.afrikagrupperna.se/gavoshop

Har du blivit uppringd?

Just nu ringer vi till en del av er givare. Vi ringer för att prata om att bli eller vara Afrikapartner och för att höra om ni är intresserade, nöjda men framförallt för att tacka! Afrikapartner är de givare som har valt att stödja oss månadsvis via autogiro och vi ringer eftersom det är den form av givande som ger lägsta möjliga administrationskostnader

samt möjliggör för oss att planera vårt arbete långsiktigt. Kanske är du en av dem som blev uppringd? Jag hoppas i så fall att du är nöjd med samtalet. Har du synpunkter får du gärna kontakta mig så att vi kan bli ännu bättre i framtiden!

FOTO: BIANCA GIDEBACK

Ny medlemsansvarig

Hej! Jag heter Lisa Grafström och är ny medlemsansvarig på Afrikagrupperna. Förra året vikarierade jag som temahandläggare för hiv och sexualitet så jag känner väl till organisationen. Jag har några idéer till förändringar, men framförallt vill jag höra om vilka behov ni har! Tillsammans

kan vi skapa bra förutsättningar för engagemang och aktivism. Har du några idéer eller frågor, välkommen att höra av dig direkt till mig medlem@afrikagrupperna.se.

FOTO: JOHAN SJÖLANDER

Mors dag firar 110 år!

I år är det hundraio år sedan mors dag firades för första gången.

Anledningen då som nu var att hedra våra mammor och allt de har betytt för oss. Mammors betydelse är också anledningen till att Afrika-grupperna i maj varje år driver vår mammakampanj som du kan läsa mer om i detta nummer av Agera.

Att minska barn- och mödradödligheten är en av våra viktigaste frågor. Varje år förlorar över en miljon barn världen över sina mammor, helt i onödan. När mamman dör blir även det nyfödda barnets framtid betydligt osäkrare och 95% av dem får aldrig uppleva sin 5-årsdag.

Jag hoppas därför att du som jag, i årets firande av mammor i din närhet, även sänder en tanke till mammor i södra Afrika. Själv ska jag både köpa armband och morsdagskort för att på så vis bidra till förändring!

I förra numret berättade jag om årets högt uppsatta mål. Sedan dess har vi jobbat på och vi har fått både nya givare och ännu mer generösa Afrikapartner. Till er och alla andra som har valt att förändra liv genom stöd till Afrikagrupperna vill jag framföra ett stort tack. Det är ni som gör arbetet möjligt.

Till och med slutet av april har vi samlat in 2 820 516 kr. Ännu en gång, tusen tack för ert stöd och era generösa bidrag!

Är du intresserad av att engagera dig och bidra till vårt framtida arbete så hör gärna av dig till mig. johanna.granhage@afrikagrupperna.se.

Johanna Granhage

Insamlingsansvarig
hos Afrikagrupperna

DU VET VÄL ATT DU KAN FÖLJA OSS PÅ SOCIALA MEDIER?

- ☒ Gilla Afrikagrupperna på Facebook
- ☒ Följ vårt arbete i Södra Afrika på vår blogg sodraafrikaidag.se
- ☒ Prenumerera på vårt nyhetsbrev
- ☒ Gå med i en lokalgrupp!

FOTO: SARA SCHEDIN

GÄVOSHOPEN

Köp ett armband och hjälp oss rädda mammors liv!

Vi har äntligen fått in ett nytt lager av vårt populära armband från Namibia.

Varje armband är unikt då det är handgjort och designat av kvinnor från organisationen 'Pots of Hope' som är verksamma i norra Namibia. Materialet de använder är återvunna vattenledningar. Kvinnorna lever med hiv, och för varje armband som säljs går 20kr direkt till deras självförsörjning. Resterande 80kr går till Afrikagruppernas fortsatta arbete mot mödradödlighet.

Afrikagrupperna arbetar för att alla kvinnor ska ha rätt till sin egen kropp. Varje kvinna ska själv bestämma om och när de ska bli gravida och alla kvinnor ska ha rätt till rådgivning och vård inom områdena preventivmedel, säkra aborter och förlossningsvård. Vi vet att det räddar mammors liv.

Köp armbanden i Afrikagruppernas gåvoshop

www.afrikagrupperna.se/gavoshop

AFRIKAGRUPPERNA.SE/GAVOSHOP

SLUTLIGEN

Tillsammans förändrar vi liv

Afrikagrupperna är en solidaritetsorganisation som arbetar för en värld där alla människor har lika rättigheter och möjligheter att påverka sin vardag och framtid.

Genom vår verksamhet förändras och förbättras tusentals liv varje dag. För att minska fattigdomen arbetar vi tillsammans med lokala organisationer i Angola, Mocambique, Namibia, Sydafrika och Zimbabwe.

Vi arbetar för demokratisering, försörjning, jämställdhet, ökat folkligt deltagande i samhällsutvecklingen och mot hiv. Lika länge har vi i Sverige arbetat med insamling och medlemmar,

som drivit informations och opinionsarbete för global rättvisa. Vi stödjer även kampen för ett fritt Västsahara.

Stöd vårt viktiga arbete genom att skänka en gåva, PG 90 03 37-7.

Ditt bidrag förändrar liv!

WEB afrikagrupperna.se

BLOGG sodraafrikaidag.se

TWITTER twitter.com/afrikagrupperna

FACEBOOK facebook.com/afrikagrupperna

INSTAGRAM instagram.com/afrikagrupperna